

CISG-online 6624

Jurisdiction	Belgium
Tribunal	Rechtbank van Eerste Aanleg Antwerpen (Court of First Instance Antwerp)
Date of the decision	27 November 2017
Case no./docket no.	16/1385/A
Case name	<i>Herbafrost N.V. v. Luijckx</i>

Gezien de stukken van de rechtspleging, in het bijzonder:

1

- de inleidende dagvaarding, betekend bij exploit van gerechtsdeurwaarder Alain Van der Steichel te Antwerpen van 12 oktober 2016;
- de besluiten van verweerder, neergelegd ter griffie op 6 februari 2017;
- de besluiten van eiseres, neergelegd ter griffie op 9 maart 2017;
- de beschikking bij toepassing van art. 747, § 2, Ger. W. van 22 maart 2017;
- de besluiten van verweerder, neergelegd ter griffie op 13 juni 2017 en 29 september 2017;
- de besluiten van eiseres, neergelegd ter griffie op 29 augustus 2017.

Gehoord partijen bij monde van hun voormelde raadslieden, in hun middelen en besluiten op de openbare zitting van 30 oktober 2017.

2

Gezien de stukken van partijen.

I. Feiten

Partijen sloten op 1 april 2015 in Langeweg (Nederland) een «aankoopcontract Tijn Seizoen 2015». Zij hadden in 2013 en 2014 ook reeds gelijkaardige overeenkomsten gesloten. In 2015 sloot eiseres ook een contract met een derde teler voor aanlevering van tijn.

3

Eiseres kocht van verweerder 120 ton tijn, te telen op twee velden, «aan huis 4» en «Van Meer». De prijs bedroeg € 0,30 per kilogram.

4

In geval van betwisting zou enkel de rechtbank te Turnhout bevoegd zijn. De overeenkomst bevat geen vermelding van toepasselijk recht.

Verweerder zou moeten werken en de geleverde tijd zou moeten voldoen aan de geldende nationale en Europese wetgevingen, waarbij specifiek werden vermeld:

- het Belgisch KB van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen;
- de Europese verordeningen 1831/2003 en 395/2005.

De tijd mocht niet afkomstig zijn van genetisch gemanipuleerde organismen en mocht niet gecontamineerd zijn met organismen die (mogelijk) genetisch gemanipuleerd zijn.

Verweerder bleef «te allen tijde verantwoordelijk voor verborgen gebreken (bijv. residuen pesticiden, zware metalen, ...)».

De overeenkomst verwees naar een bijgevoegd «lastenboek verse kruiden» dat van toepassing werd verklaard. Dit legde aan verweerder gedetailleerde verplichtingen op inzake wijze van telen en administratie daarover.

De keuze en levering van het zaaigoed moest gebeuren in samenspraak met eiseres. Er mocht enkel gewerkt worden met gekeurde, GMO-vrije en gehomologeerde variëteiten. Wanneer verweerder zelf zaad aankocht, moest hij een attest van het GMO-vrij-certificaat bezorgen aan eiseres.

Eiseres kreeg te allen tijde toegang tot de velden teneinde voor de oogst controle uit te voeren op onder meer residuen van pesticiden en zware metalen. Staalname hiervoor zou gebeuren vóór de oogst. Van stalen op acht plaatsen in het veld, genomen in Z-vorm, zou één mengstaal van minimum 500 g worden gemaakt met het oog op analyse. Indien door overschrijding van de maximale residu- of contaminantwaarde het product niet op de geplande oogstdatum zou kunnen aangeleverd worden, zou de oogst worden uitgesteld (tot voldoende daling van de aanwezigheid van residuen).

De datum van de oogst zou bepaald worden in samenspraak met eiseres.

Voor de teelt van 2015 kocht verweerder het zaaigoed bij eiseres. Over die aankoop ligt geen stuk voor. 5

Op 1 oktober 2015 ging eiseres over tot vooroogstcontrole op het veld «aan huis 4», niet op het veld «Van Meer». Na analyse door Eurofins op 6 oktober 2015 meldde eiseres op 8 oktober 2015 dat alles kon worden geoogst en dat «van het andere veld hoeft geen analyse te worden genomen». Het analyseverslag vermeldt voor pesticide Metamitron een aanwezigheid van 0,06 mg/kg (norm 0,10 mg/kg). 6

Vanaf 12 oktober 2015 werd de tijd geoogst. Volgens eiseres gebeurde dit tot 15 oktober 2015. De vervoersdocumenten, aankoopborderel en detailaflevering geven evenwel aan dat geoogst en geleverd werd tot en met 26 oktober 2015 (van 12 tot en met 15 oktober veld «Van Meer» en van 20 tot en met 26 oktober veld «aan huis 4»). De geoogste tijd werd van bij verweerder meegenomen door een vervoerder die daartoe was beopdracht door eiseres. 7

Op 8 december 2015 ontving eiseres een klacht van haar Duitse klant AG Frosta wegens aanwezigheid van een te hoog gehalte Metamitron in de geleverde tijd. Eiseres betwistte dit vooreerst met verwijzing naar haar eigen analyse. Zij schreef aan AG Frosta dat zij altijd een representatief staal nam door in Z-vorm door het veld te wandelen en stalen te nemen op verschillende plaatsen. AG Frosta herhaalde haar klacht na nieuwe analyse en weigerde afname van de tijd. 8

Eiseres liet Eurofins onderzoek uitvoeren op tijd die volgens haar afkomstig was van verweerders veld «Van Meer», waarbij een overschrijding werd vastgesteld van de norm inzake Metamitron (norm 0,10 mg/kg, aangetroffen 0,47 mg/kg). 9

Per e-mail van 5 januari 2016 meldde eiseres aan verweerder de door AG Frosta en haarzelf vastgestelde overschrijdingen van de norm. Zij had de volledige productie van het veld «Van Meer» geblokkeerd en vroeg verweerder om toelichting. 10

Partijen voerden hierna verder correspondentie, waarbij verweerder via zijn advocaat zijn aansprakelijkheid betwistte.

Eiseres meldde de vastgestelde overschrijding bij het FAVV. Dat besliste tot inbeslagname en analyse van de resterende voorraad tijd van het veld «Van Meer». 11

Met exploit van 18 februari 2016 liet verweerder eiseres dagvaarden voor de Rechtbank Zeeland-West-Brabant, locatie Breda (Nederland) om betaling te bekomen van de geleverde tijd. Met vonnis van 31 augustus 2016 verklaarde die rechtbank zich onbevoegd, gelet op het bevoegdheidsbeding voor de Rechtbank te Turnhout. 12

II. Vorderingen

Volgens laatste besluiten vraagt eiseres (waarbij zij naar verweerder verwijst als «Teler»): 13

«Desgevallend bij wijze van maatregel alvorens recht te doen, over te gaan tot aanstelling van een gerechtsdeskundige met als opdracht:

Na kennisname van het dossier, de stukken en de standpunten van partijen een advies te verstrekken omtrent volgende punten:

(i) vooreerst de traceerbaarheid van de producten, en meer bepaald het traceerbaarheidsproces, zoals in voege bij Herbafröst, te beoordelen; zijn advies te geven omtrent de vraag of de op heden geblokkeerde tijd inderdaad afkomstig is van de levering van de Teler;

(ii) vervolgens het staalname- en analyseproces van Herbafröst en de resultaten van de uitgevoerde analyses te onderzoeken en op hun merites te beoordelen;

(iii) ingeval de traceerbaarheid op heden kan worden bevestigd, doch de heer gerechtsdeskundige van oordeel zou zijn dat het staalnameproces en de gevoerde analyses onvoldoende garanties geven wat betreft de objectiviteit, kwaliteit en/of

deugdelijkheid van de resultaten, desgevallend zelf tegensprekelijk stalen te nemen en te laten onderzoeken in een erkend laboratorium;

- (iv) op basis van de resultaten van de analyses, zijn advies te verstrekken omtrent eventueel vastgestelde residuen bestrijdingsmiddelen, deze te beoordelen in functie van de geldende reglementering en de toegelaten MRL's en het beoogde gebruik van de geleverde tijd, te weten menselijke consumptie;*
- (v) op basis van de resultaten van de analyses, zijn advies te verstrekken nopens de mogelijke oorzaken van de teruggevonden contaminaties; alsook de verantwoordelijken te bepalen voor deze contaminaties;*
- (vi) op basis hiervan zijn advies te verstrekken omtrent de afrekening tussen partijen, dit uitgaande van de koopprijs waarop de Teler al dan niet recht heeft, en de schade die Herbafröst al dan niet heeft geleden ingevolge de al dan niet vastgestelde contaminaties.*

Vervolgens,

- voor recht de aansprakelijkheid van de Teler vast te stellen voor een niet-conforme levering van tijd, te weten tijd dewelke niet beantwoordt aan de contractuele bepalingen van de tussen partijen geldende Aankoopovereenkomst;*
- de Teler te veroordelen tot vrijwaring van Eisende Partij voor alle schade die voortvloeit uit voormelde contractuele wanprestatie, provisioneel begroot op EUR 286.961,20; doch te vermeerderen met de bijkomende kosten die Eisende Partij genoodzaakt is te maken lopende de procedure, dit alles te vermeerderen met de gerechtelijke intresten vanaf dagvaarding tot op datum van gehele betaling;*
- de Teler te veroordelen tot terugname van de gecontamineerde tijd, dan wel Eisende Partij te machtigen om, conform de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, over te gaan tot vernietiging van de tijd voor rekening van de Teler;*

In ieder geval, de Teler te veroordelen tot betaling aan Eisende Partij van de kosten van het geding, op heden provisioneel begroot op EUR 688,89 dagvaardingskosten en EUR 8.400,00 rechtsplegingsvergoeding.»

Verweerder vraagt de vordering ontvankelijk doch ongegrond te verklaren.

14

Op tegeneis vraagt hij veroordeling van eiseres tot betaling van:

- € 29.571,08;
- de buitengerechtelijke incassokosten provisioneel begroot op € 3.000,-;

- de wettelijke handelsrente naar Nederlands recht vanaf 26 oktober 2015 tot op datum van gehele betaling, dan wel minstens naar Belgisch recht de interesten conform de Wet Betalingsachterstand vanaf 26 oktober 2015 tot op datum van gehele betaling;
- een schadevergoeding van 10%.

III. In Rechte

A. Toepasselijk recht

A.1. *Weens Koopverdrag (CISG)*

Wat het toepasselijke nationale recht betreft, discussiëren partijen over de toepassing van Belgisch of Nederlands recht. In beide gevallen geldt dan ook de vraag over de toepasselijkheid van het CISG. 15

Aangezien beide partijen gevestigd zijn in verschillende landen, zou in beginsel het CISG toepasselijk kunnen zijn. Verweerder beroept zich evenwel op de uitsluitingen volgend uit art. 3.1 en 3.2 CISG. 16

De rechtbank volgt verweerder dat het CISG niet toepasselijk is: 17

- het zaaigoed werd geleverd door eiseres;
- verweerder moest werken volgens zeer strikte normen en procedure opgelegd door eiseres (vgl. Chambéry 25 mei 1993, <http://www.unilex.info/case.cfm?id=29>: productie volgens de schema's en normen van de koper);
- de taak van verweerder bestond dus in het telen, op zijn grond, van door eiseres geleverd zaaigoed om het resultaat van de oogst terug aan eiseres te leveren.

Eiseres wijst erop dat zij niet het zaaigoed «moet verschaffen» zoals bedoeld in art. 3.1 CISG. Dit element is echter niet doorslaggevend om anders te besluiten: 18

- in de praktijk leverde eiseres wel het zaaigoed en indien verweerder het kocht bij een derde was hij contractueel verplicht de kwaliteit daarvan te bewijzen. Aankoop moest sowieso gebeuren «in samenspraak met» eiseres zodat aankoop bij eiseres voor verweerder wellicht het meest eenvoudig was (de rechtbank herhaalt haar verwondering dat over deze aankoop geen enkel stuk voorligt);
- voormeld gegeven doet geen afbreuk aan de gelding van art. 3.2 CISG.

A.2. *Nationaal recht*

Eiseres acht Belgisch recht toepasselijk op basis van een impliciete rechtskeuze. Zij verwijst naar de toepassing van het Belgische KB van 14 juni 2003 en de Belgisch IKKB-standaard, en naar de bedongen bevoegdheid van de rechtbank te Turnhout. 19

Daarentegen besluit verweerder op grond van art. 4.1.a) van verordening 593/2008 tot toepassing van Nederlands recht.

De voorliggende overeenkomst is een modelcontract vanwege eiseres. Het vermeldt standaard en voorgedrukt als plaats van ondertekening Hulshout, maar Langeweg werd handgeschreven toegevoegd als plaats van ondertekening.

20

De rechtbank acht de verwijzing naar Belgisch recht dan ook niet doorslaggevend om het toepasselijke recht te bepalen. Dit werd kennelijk voorzien in het kader van het modelcontract, en bovendien zou eiseres zich opzichtsens het FAVV uiteraard moeten confirmeren aan de Belgische normen, zodat het ook logisch was dat zij van haar leveranciers, in België of in het buitenland, zou eisen dat de geleverde waar aan die Belgische normen zou voldoen.

Naast de woonplaats van de verkoper in Nederland vond bovendien de productie van de goederen plaats in Nederland en werden de goederen daar geleverd aan eiseres, via een door haar beopdrachte vervoerder.

21

De bevoegdheid van de rechtbank te Turnhout is in deze omstandigheid niet voldoende zwaarwichtig om het Belgisch recht toepasselijk te achten en dient andermaal te worden gekaderd in het modelcontract van eiseres.

Op grond van art. 4.1.a) van verordening 593/2008 besluit de rechtbank bijgevolg tot de toepassing van nationaal Nederlands recht, met uitsluiting van het CISG.

22

B. Vorderingen van eiseres

1.

Eiseres stelt dat verweerder tijd heeft geleverd met een te hoog gehalte aan Metamitron. Verweerder betwist dit.

23

De rechtbank ziet geen reden om te twijfelen aan de voorliggende analyseresultaten welke een te hoog gehalte aan Metamitron aangeven.

2.

Verweerder betwist dat de gecontamineerde tijd afkomstig zou zijn van zijn velden.

24

In haar repliek verwijst eiseres naar art. 3.7 van de overeenkomst, volgens hetwelk verweerder bevestigde dat eiseres door de toepassing van het systeem van traceerbaarheid de oorsprong van de geleverde kruiden kon aantonen, zowel in als buiten rechte.

Hiermee stemde verweerder er dus mee in dat eiseres met haar traceersysteem de herkomst van de geleverde tijd kan bewijzen. Behalve een louter formele betwisting haalt verweerder geen element aan om aan de concrete tracing in twijfel te trekken.

25

3.

Evenwel bewijst eiseres niet dat het te hoge gehalte reeds aanwezig was op het ogenblik van levering en oogst.

26

Eiseres onderwierp het veld «Van Meer» niet aan een vooroogstcontrole. Afgezien van de vraag of zij daartoe contractueel verplicht was, dient vastgesteld dat een analyse vóór oogst, wat ook het resultaat zou zijn geweest, het onderzoek van de voorliggende betwisting wellicht veel eenvoudiger had gemaakt. De rechtbank heeft geen idee waarom eiseres besliste dat niet te doen en eiseres geeft ook geen toelichting bij die beslissing. Daarbij dient opgemerkt dat eiseres in haar antwoord aan AG Frosta op 8 december 2015 schreef dat zij «altijd» zorg droeg voor het nemen van een representatief staal («we always care about taking a representative sample»), terwijl zij dat op het kwestieuze veld net niet had gedaan. 27

Er is geen reden om aan te nemen dat de contaminatie afkomstig zou zijn van het veld «aan huis 4». Dat veld werd goedgekeurd voor oogst op 8 oktober 2015 zodat er geen reden was voor verweerder om er nogmaals pesticiden over te sproeien – met de daaraan verbonden kosten en het risico dat de normen toch zouden overschreden worden. 28

Het blijft mogelijk dat de tijm besmet werd in de vestiging van eiseres, al dan niet door contact met tijm van de derde teler waarvan geen gegevens voorliggen.

4. 29
Eiseres wenst dat desgevallend een gerechtsdeskundige wordt aangesteld om haar verwerkingsproces en de contaminatie te onderzoeken.

De rechtbank acht dit niet opportuun. Zoals gezegd, twijfelt zij niet aan de bij herhaling vastgestelde contaminatie en aan de correctheid van het traceringsproces.

Maar er kan thans, ruim twee jaar na oogst en levering, niet meer objectief worden vastgesteld of de contaminatie reeds aanwezig was bij levering. De administratie van eiseres zal wellicht aangeven dat de tijm inderdaad afkomstig is van verweerder, maar dit zegt niets over de toestand van de tijm bij oogst en levering. De tijm bleef opgeslagen bij eiseres en de omstandigheden daarvan zijn ook oncontroleerbaar. Eiseres deed geen eigen analyse na oogst en vóór verkoop. 30

De bedongen blijvende aansprakelijkheid van verweerder voor verborgen gebreken, waaronder de te hoge aanwezigheid van pesticiden, neemt niet weg dat eiseres de aanwezigheid daarvan bij levering nog steeds moet bewijzen, waarin zij niet slaagt.

De vorderingen zijn ongegrond. 31

C. Vorderingen van verweerder

Verweerder vraagt betaling van de geleverde tijm. 32

Eiseres voert geen specifiek verweer over verweerders vorderingen. Om de onder B aangehaalde redenen bewijst zij niet dat de geleverde tijm behept was met een gebrek.

Verweerder is gerechtigd op de hoofdsom en de wettelijke handelsrente zoals bedoeld in art. 6:119a Nederlands BW. Aangezien de overeenkomst bepaalt dat betaling zou moeten gebeuren tegen eind maart 2016, kent de rechtbank interesten toe vanaf 1 april 2016. 33

Bij toepassing van art. 6:96, tweede lid, c), en vijfde lid, en het Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten van 27 maart 2012 begroot de rechtbank de buitengerechtelijke incassokosten op € 1.070,71. Hierop kent zij interesten toe aan de gewone Nederlandse interestvoet vanaf 13 juni 2017, datum waarop de vordering in rechte werd gesteld.

34

De rechtbank ziet geen reden om daarnaast nog een schadevergoeding van 10% toe te kennen.

IV. Voorlopige Tenuitvoerlegging

Dit vonnis is krachtens art. 1397 Ger. W. uitvoerbaar bij voorraad.

35

Om deze Redenen,

en de rechtspleging geschied zijnde in het Nederlands,

36

conform art. 2, 34, 36, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935 op het gebruik der landstalen in gerechtszaken.

De Rechtbank, rechtdoende bij vonnis op tegenspraak en in eerste aanleg:

Verklaart de vorderingen van partijen ontvankelijk.

Zegt voor recht dat op de koop-verkoopovereenkomst tussen partijen van 1 april 2015 Nederlands nationaal recht van toepassing is, met uitsluiting van het Weense Koopverdrag (CISG).

Verklaart de vorderingen van eiseres ongegrond.

Verklaart de vorderingen van verweerder in de hierna bepaalde mate gegrond.

Veroordeelt eiseres om aan verweerder te betalen:

- € 29.571,08, te vermeerderen met verwijlinteresten aan de Nederlandse wettelijke handelsrente zoals bedoeld in art. 6:119a Nederlands BW vanaf 1 april 2016 tot 13 juni 2017 en vanaf dan gerechtelijke interesten aan dezelfde interestvoet tot volledige betaling;
- € 1.070,71 buitengerechtelijke incassokosten, te vermeerderen met gerechtelijke interesten aan de gewone Nederlandse wettelijke interestvoet vanaf 13 juni 2017 tot volledige betaling.

Wijst het anders- of meergevorderde af als ongegrond.

Veroordeelt eiseres tot de kosten van het geding, begroot als volgt:

- in hoofde van eiseres: € 688,89 dagvaarding en rolrecht en € 8.400,- rechtsplegingsvergoeding;
- in hoofde van verweerder: € 8.400,- rechtsplegingsvergoeding.

Dit vonnis werd uitgesproken in de openbare zitting van maandag, zevenentwintig november tweeduizend zeventien, door:

de heer R. VINCKX, Enig rechter, Voorzitter van de kamer
mevrouw K. VERSMISSEN, griffier,

[...]